

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 107/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

399/2010. (VIII. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2010. március 2-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2010. augusztus 25-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén meghozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Győri Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2010. március 2-án, a Győri Rendőrkapitányságon terjesztette elő panaszát, amelyben kérte, hogy azt a Testület vizsgálja ki. A Győri Rendőrkapitányság 2010. március 5-én küldte meg a Testület részére a panaszos beadványát. A Testület kérésére a panaszos barátja, aki a rendőri intézkedésnél jelen volt, a panaszos beadványát 2010. április 28-án kiegészítette.

1) A panaszos 2010. március 2-án a Győri Rendőrkapitányságon szóban előterjesztett panaszában előadta, hogy 2010. február 27-én, körülbelül 19 óra 30 perckor közlekedett barátjával a saját tulajdonát képező személygépkocsival, amikor rendőrök intézkedés alá vonták. A gépjárművet barátja vezette.

A rendőri ellenőrzés során az intézkedő rendőr azt állította, hogy a személygépkocsiba engedély nélkül, utólagosan, nem típus azonos, Xenon típusú első fényszórók lettek

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

beszerelve. A rendőr megkérdezte a panaszostól, hogy az autót így vásárolta-e, vagy ő alakította-e át, amelyre azt válaszolta, hogy „a gépkocsit így vásárolta [...] 2008. augusztusában”.

A panaszos nem vitatja felelősségét az elkövetett szabálysértéssel kapcsolatban, viszont panasszal él az intézkedő rendőr személye ellen, mivel a helyszínen hiába tett fel a panaszos kérdéseket az intézkedéssel kapcsolatban, azokra érdemi választ nem kapott. A panaszosnak arra a kérdésére, hogy „létezik-e olyan eljárás, ami meggyorsítaná az ügyet” az egyik intézkedő rendőr azt a választ adta, hogy „pont az a lényege, hogy több hétig ne tudja használni az autóját”.

A panaszos barátja megkérdezte a rendőröket, hogy ha „nyáron volt műszakiztatva az autó, akkor miért nem tájékoztatták arról, hogy nem megfelelő a lámpa?” az intézkedő rendőr járőrtársa, akinek a nevére a panaszos nem emlékezett, azt válaszolta, hogy „biztosan P. városban vizsgáltatta az autóját”. Mivel a panaszos autóját egy autójavító műhely vizsgáztatta le, annak nem járt utána, hogy a vizsgáztatás pontosan hol történt. A panaszos szerint ingerült hangnemben beszéltek vele a rendőrök.

A panaszos az intézkedés után többször látta a vele korábban intézkedő rendőröket, akik amikor találkoztak, a panaszos szerint kinevették, amiért gyalogosan ment a buszmegállóhoz.

A panaszos elmondása alapján a sérelmezett rendőri intézkedés előtt többször látták a rendőrök közlekedni a gépjárművel, egyik ilyen alkalom volt 2010. január 15-e este, amikor a bolt mellett álltak a rendőrök. A panaszos nem érti, ha észrevették a rendőrök, hogy nem megfelelően világít a gépkocsi fényszórója, akkor miért nem figyelmeztették, hogy cseréltesse ki az izzókat.

A panaszos kérte, hogy panaszát a Testület vizsgálja ki, mert úgy érzi, hogy nem jogosan jártak el a rendőrök, nem a tárgyi súlyának megfelelően ítélte meg a rendőr a szabálysértést. Aránytalannak érzi a panaszos az elkövetett szabálysértés súlyát az alkalmazott szankcióval szemben, mivel az intézkedés során azt sem kérdezték meg, hogy elismerik-e a szabálysértést, illetve, nem tájékoztatták arról, hogy feljelentésen kívül milyen egyéb szankciót lehet alkalmazni. A panaszos továbbá úgy érzi, hogy a személye ellen irányult az intézkedés.

2) A rendőri intézkedésnél jelen volt a panaszos barátja, aki a panaszos autóját vezette, és a Testület kérésére a panaszossal történekről szóló beszámolót 2010. április 28-án a következőkkel egészítette ki.

A panaszos barátja 2010. február 28-án este 8 óra körül barátnője autóját vezette. Egy horgászfalu felől mentek a falu irányába. Még a köves úton jártak, amikor észrevették, hogy egy rendőrautó áll meg az úton. A rendőrautó hamarosan villogó jelzést kezdett használni, így pár méteren belül a panaszos és társa megálltak az autójukkal. Az autóban ülve várták meg az intézkedő rendőrt, amíg az autó mellé nem ért, majd az iratokat kérte, illetve azt, hogy a panaszos barátja szálljon ki az autóból. Az intézkedő rendőrök az iratokat leellenőrizték, szondát fűjattak a panaszos barátjával. A panaszos és barátja úgy érezték, hogy komoly ellenőrzésen mentek keresztül, mivel mindkét rendőr feltűnően az autót nézegette. Az intézkedő rendőrök egyike megkérte a panaszos barátját, hogy kapcsolja le, majd fel a fényszórókat. A panaszos így tett, majd az intézkedő rendőr megállapította, hogy Xenon

típusú lámpa van beszerelve az első fényszórókba. A panaszos barátja hirtelen nem tudott mit kezdeni a kijelentéssel, nem egészen értette a rendőr megállapításait.

A rendőrök kérdezték, hogy így vásárolták-e az autót, amire a panaszos azt válaszolta, hogy így vette egy pápai kereskedésben. Ekkor a két rendőr közölte, hogy elveszik a forgalmi engedélyt a Xenon lámpa miatt. A panaszos és társa nem értették a helyzetet, mert nem volt tudomásuk arról, hogy bármilyen szabálytalanságot követtek volna el. A panaszos barátja tudja, hogy a törvény nem ismerete nem mentesíti a felelősség alól. A panaszos az intézkedés során megjegyezte, hogy fél éve műszaki vizsgán volt az autó, ahol semmilyen probléma nem volt az autóval, nem történt semmiféle átszerelés az autón. Ekkor az egyik rendőr „cinikusan” megjegyezte, hogy biztos P. városban vizsgáztatta az autót. A panaszos barátja szerint a rendőr nem tudhatta, hogy a panaszos valójában hol vizsgáztatta az autót. A panaszos barátja szerint az autó Gy. városban vizsgázott, ami a forgalmiban fel is volt tüntetve.

A panaszos megkérdezte az intézkedő rendőrtől, hogy mikor tudja leghamarabb használni az autót, mert azzal dolgozik, mellette iskolába is jár és gyakorlati képzésre. Erre a panaszos azt a választ kapta, hogy pont az a lényege az egésznek, hogy ne tudja használni az autót napokig, vagy akár hetekig. Mivel egész napos oktatáson volt a panaszos, ezért nagyon ki volt merülve, és mindezek hallatán sírni kezdett. A panaszos barátja próbálta a panaszoszt vigasztalni, ezért nem figyelt a továbbiakban a rendőrökre, akik közben a kezébe adtak egy útvonalengedélyt.

Ezután a rendőrök elmentek az autójukhoz és elindultak Gy. város irányába. A panaszos és barátja is elindultak utánuk. Mindketten úgy érezték, hogy az előttük vezető rendőrök szándékosan mentek 40 km/órás sebességgel. A panaszos barátja szerint többször is előfordult már, hogy a rendőrök így akadályozták a forgalmat, és amikor valaki vette a bátorságot, és megelőzte a rendőröket, akkor kérdőre vonták, vagy ha tehették, megbüntették. Ez az eset a panaszos barátjának a nyugdíjas édesapjával is megtörtént, akivel szintén a velük szemben intézkedő rendőr beszélt sértő hangnemben, azért, mert megelőzte őket. Ezért a panaszos barátja, aki az intézkedés estéjén az autót vezette, nem merte megelőzni a rendőröket, pedig úgy gondolja, hogy a KRESZ szabályait betartva megtehetette volna.

Az igazoltatás napját követő keddi napon a panaszos és barátja a töltésen gyalogoltak, amikor az intézkedő rendőr megjelent előttük rendőrautóval, és amikor meglátta, hogy gyalogolnak feltűnően nevetni kezdett társával együtt, miközben a panaszoszt és barátját nézték. A panaszos barátja szerint egyértelműen nekik szólt a nevetés, amellyel a rendőrök személyes örömeiket fejezték ki, hogy jól elbántak velük.

A panaszos barátja sérelmezi, hogy az intézkedő rendőr nem figyelmeztette őket a fényszóró rendellenességéről, és nem is ajánlotta fel nekik a helyszíni bírság lehetőségét.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) 2010. február 28-án írt hivatalos levelében az intézkedést fogantató rendőr, arról tájékoztatja a Győri Polgármesteri Hivatal Jegyzőjét, hogy a panaszos társával szemben szabálysértési eljárást indított.

Az intézkedést foganatosító rendőr hivatalos levelében kifejti továbbá, hogy a panaszos barátja 2010. február 27-én közlekedett a Kis-Rába töltés irányából a panaszos személygépkocsijának vezetőjeként. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a személygépkocsiba engedély nélkül, utólagosan, nem típus azonos, Xenon típusú első fényszórók lettek beszerelve. A panaszos társa és a járműben vele utazó panaszos mint tulajdonos elismerte, hogy tudtak az átalakításról.

A tényállásra tekintettel, a 35/2000 BM rendelet 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján a személygépkocsi forgalmi engedélyét elismervény ellenében az intézkedő rendőrök elvették, és a 86. § (6) bekezdés alapján megküldték az illetékes Közlekedési Igazgatási Hatóságnak.

2) Az intézkedést foganatosító rendőr a szabálysértési ügyben tett feljelentésében többek közt leírja, hogy panaszos barátja és a panaszos mint tulajdonos elismerte, hogy tudtak a gépkocsi átalakításáról.

A panaszos barátja az általa elkövetett szabálysértést elismerte, de a felajánlott helyszíni bírságot nem fogadta el.

3) Az intézkedő r. törzssászlós 2010. március 3-án tett jelentésében többek közt megállapította, panaszos barátja az intézkedés során közölte, hogy „szerinte a rendőröknek a rablókat és a cigányokat kellene elfogniuk és nem őt csesztetni”.

A jelentés szerint az intézkedő rendőr a panaszossal szemben semmilyen intézkedést nem foganatosított.

4) A Győri Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztálya 2010. április 9-én a panaszos rendőri intézkedés elleni panasa nyomán indult eljárásban meghallgatta az intézkedő r. törzssászlóst.

A meghallgatásról készült jegyzőkönyv szerint a panaszossal szembeni intézkedést az indokolta, hogy a gépjárműbe utólagosan engedély nélkül, nem típus azonos Xenon típusú fényszóró volt beszerelve, amely vakító kékes fénnel világított. Közlekedésrendészeti intézkedést az intézkedő rendőr a panaszos barátjával szemben folytatott, akinek részletesen elmondta, hogy milyen közlekedési igazgatási szabályok vonatkoznak az adott ügyre, és tájékoztatta a további eljárás menetéről is. Az intézkedő rendőr elmondta neki azt is, hogy a Nemzeti Közlekedési Hatóság győri telephelyén milyen eljárást folytatnak majd le vele szemben. A panaszt azért nem tájékoztatták a rendőrök a panasztételi jogáról, mert ők a panaszos barátjával szemben intézkedtek, a panaszos barátja a rendőri intézkedéssel szembeni panasszal kapcsolatban számukra kérdést nem tett fel.

A panaszossal szemben az intézkedő rendőr nem intézkedett, állítása szerint „ott volt egy hölgy az intézkedés alatt, aki „sírva kiabált velük, de hogy miért, ezt nem lehetett megállapítani, ezért figyelmen kívül hagytuk”.

Az intézkedő rendőr szerint az intézkedés hangneme mindvégig a hivatalos volt, a helyzethez mértén kulturáltan reagáltak minden olyan kijelentésre, amellyel őket és a rendőrséget becsmérelte a panaszos barátja. Az intézkedése alá vont személy az alábbiakat mondta:

„ezeknek [...] csak ehhez van bátorságuk, ahelyett, hogy a rablókat meg a cigányokat fogják el”.

A tárgyi intézkedés óta szolgálat során sem a panaszos barátjával, se a számára ismeretlen nevű utasával nem találkozott, így őket kinevetni nem tudta. Arról, hogy a panaszos melyik buszmegállóban szállt fel, nem is tud, bár lehet, hogy elkerülte a figyelmét, hogy valójában őt látta.

Fényképfelvételt azért nem készítettek, mert a panaszos barátja elismerte az engedély nélküli átalakítást, a Xenon fényszóró beszerelését.

III.

A panaszban foglaltak érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz és a 13. § (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz fűződő jogát.

Beadványában a panaszos nem vitatja felelősségét az elkövetett szabálysértéssel kapcsolatban, viszont panasszal él az intézkedő rendőr, az intézkedő rendőr személye ellen, mivel a helyszínen hiába tett fel a panaszos kérdéseket, azokra érdemi választ nem kapott. A panaszos beadványában kifejti továbbá, hogy álláspontja szerint az intézkedő rendőr nem tárgyi súlyának megfelelően ítélte meg a szabálysértést, az alkalmazott szankciót (a forgalmi engedély elvételét) aránytalanul súlyosnak érzi. Sérelmezi, hogy az intézkedés során a rendőrök nem kérdezték meg, hogy elismerik-e a szabálysértés elkövetését, illetve nem tájékoztatták őket, hogy feljelentésen kívül milyen egyéb szankciót lehet alkalmazni. Sérelmezi a rendőrök bántó feleleteit és hangnemét. A panaszos továbbá úgy érzi, hogy a személye ellen irányult az intézkedés. Ennek alátámasztására előadja, hogy az intézkedés után többször látta az intézkedő rendőröket, akik nevettek azon, hogy gyalogosan megy a buszmegállóhoz.

1) A Testülethez a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdése szerint az fordulhat, akinek az Rtv. „IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása [...] alapvető jogát sértette”.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a „Rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

a) A konkrét esetben elsőként abban kellett állást foglalni, hogy a panaszbeadvány előterjesztője, aki a saját tulajdonú gépjárművében a forgalomban utasként vett részt és az intézkedésnél jelen volt, mennyiben tekinthető a Testület eljárásában panaszosnak.

A Testület a panaszolt intézkedés körülményei alapján megállapította, hogy a panaszos barátja mellett a panaszos is intézkedés alá vont személynek tekinthető az alábbiak miatt.

A gépjármű forgalmi engedélye alapján már az intézkedés során megállapítható volt, hogy a járművet vezető személy nem a tulajdonos. Tekintettel arra, hogy az intézkedés a gépjármű műszaki felszereltségének, és közlekedésbiztonsági állapotának vizsgálatára irányult, sőt azzal összefüggésben állapítottak meg az eljáró rendőrök szabálytalanságot és vonták be a jármű forgalmi engedélyét, a rendőri fellépés a beadvány előterjesztőjének, mint a gépjármű tulajdonosának tulajdonhoz fűződő jogát, kétséget kizáróan közvetlenül érintette.

b) A Testület felhívja ugyanakkor a figyelmet, hogy a szabálysértési kérdések megítélésére, így különösen a szabálysértés elkövetésének megállapítására, továbbá a szabálysértési eljárás kezdeményezésének vizsgálatára a hatásköre nem terjed ki. Ennek okán a panaszos azon kifogásait, miszerint a rendőrök nem ajánlottak fel a feljelentésen túl egyéb jogkövetkezményt, például helyszíni bírságot, a Testület – mint szabálysértési eljárásra tartozó kérdést – saját eljárásában, érdemben nem vizsgálhatta.

A szabálysértéssel összefüggő jogszabályi háttérrel, így a forgalmi engedély elvételét megalapozó jogszabályi rendelkezéseket a Testület csak annyiban vizsgálta, amennyiben az Rtv. szerinti intézkedések jogszerűségének megítéléséhez szükséges volt.

c) A fentiek alapján megállapítható, hogy a panaszossal szemben a rendőrök az Rtv. 44. §-a szerinti közlekedésrendészeti intézkedést hajtottak végre. Az Rtv. 44. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint „a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”.

A fentiekből látható, hogy a közlekedésrendészeti intézkedés során a rendőrség ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztalnak – megilleti.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 5. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint a közlekedésben olyan járművel szabad részt venni, amely a jogszabályban meghatározott műszaki feltételeknek megfelel. Ezt a keret-rendeletet tartalommal az 5/1990. (IV. 12.), illetve a 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendeletek töltik meg.

A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 3. §-ának (5) bekezdése szerint a forgalomban levő jármű kialakítása, felszereltsége és tulajdonságai csak abban az esetben változtathatók meg, ha a változás a jármű közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi jellemzőit nem rontja le. A változással érintett közlekedésbiztonsági tulajdonságok tekintetében e rendelet további műszaki feltételeit is alkalmazni kell. A 43. § (3) bekezdésének utolsó mondata szerint a tompított fényszóró csak szintelen (fehér) vagy kadmiumsárga fényt bocsáthat ki, a 44. § (1) bekezdés alapján pedig a járműre csak jóváhagyási jellel ellátott tompított fényszórót szabad felszerelni.

A közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 2. §-ának (2) bekezdése szerint „A rendelet alkalmazásában jármű átalakítása a már forgalomba helyezett jármű olyan megváltoztatása, amely (...) közlekedésbiztonsági vagy környezetvédelmi jellemző módosulását eredményezi (...)”. E rendelet 2. §-a (3) bekezdésének a) pontja szerint nem minősül átalakításnak: „olyan tartozéknak a járműre történő felszerelése, amelynek felszerelését a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló rendelet előírja vagy megengedi. Míg h) pontja szerint a jármű olyan módon vagy mértékben történő megváltoztatása, amelyre a Nemzeti Közlekedési Hatóság Közép-magyarországi Regionális Igazgatósága alkalmazási engedélyt ad, illetőleg amelyet engedély nélkül megvalósíthatónak minősít. Mindebből az következik, hogy az ilyen jellegű átalakítás – a rendelet értelmében – akkor tekinthető elfogadhatónak, ha a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet azt előírja vagy megengedi, illetőleg arra a Nemzeti Közlekedési Hatóság illetékes szerve alkalmazási engedélyt ad.

Az említett rendelet 14. § (1) bekezdése szerint a járművek műszaki, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi állapotát, valamint a közúti forgalomban való részvételükhöz kapcsolódó előírások megtartását a közlekedési hatóság a közúti forgalomban közúti ellenőrzés keretében ellenőrzi. Az említett rendelkezés (2) bekezdés a) pontja szerint a közúti ellenőrzés során a közlekedési hatóság szemrevételezéssel és a rendelkezésére álló vizsgáló eszközökkel megvizsgálja a jármű és a jármű kötelező tartozékai közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi megfelelőségére (műszaki ellenőrzés).

A (4) bekezdés alapján a közúti ellenőrzés során a közlekedési hatóság a járművet, továbbá a járműre és a jármű vezetőjére vonatkozó, valamint a jármű közúti forgalomban való részvételéhez, a tevékenység végzéséhez és a szállításhoz előírt okmányokat vizsgálja át. Ha az ellenőrzés során szabálysértés alapos gyanúja merül fel, a közlekedési hatóság az okmányokat bevonja és legkésőbb a következő munkanapon - szabálysértési eljárás kezdeményezésével - az eljárás lefolytatására jogosult hatóságnak megküldi. A (7) bekezdés a) és b) pontja szerint a közlekedési hatóság a járművet vizsgálatra rendeli, amennyiben a közúti ellenőrzés során alapos gyanú merül fel arra, hogy a jármű a jogszabályban meghatározott feltételeknek nem felel meg, a járművet engedély nélkül átalakították, illetőleg átalakítás után a közlekedési hatóságnál vizsgálatra nem mutatták be. A (11) bekezdés alapján a közlekedési hatóság a forgalmi engedély elvételéről átvételi elismervényt ad, amely a lakóhelyig vagy a telephelyig történő közlekedésre jogosít. A közúti ellenőrzés során elvett forgalmi engedélyt - szabálysértési eljárás egyidejű kezdeményezésével - a közlekedési hatóság legkésőbb a következő munkanapon megküldi az illetékes közlekedési igazgatási hatóságnak.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 54. §-ának (1) bekezdése alapján: „Aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 3. § (2) bekezdésében, 48. § (4), (7) és (9) bekezdésében, 48. § (12) bekezdés c) és d) pontjában, valamint 51. §-ában meghatározott rendelkezés megsértése kivételével a közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 42-51. § szerinti szabálysértés nem valósul meg, harmincezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható”.

A Testület emlékeztet a rendőrök intézkedési kötelezettségével összefüggésben az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, mely szerint a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli, „ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény,

körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”. Az idézett szabályt pontosítja a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. IRM rendelet 3. §-ának (1) bekezdése, mely előírja, hogy: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli”.

A rendőri jelentés szerint a ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a személygépkocsiba engedély nélkül, utólagosan, nem típus azonos, Xenon típusú első fényszórók lettek beszerelve. Később az intézkedő rendőr meghallgatása során hozzáteszi, hogy vakító kékes fénnel világított a fényszóró.

A Testület álláspontja szerint – a rendőrök, miután szemrevételezéssel megvizsgálták a gépjárművet, alappal feltételezhatték jogszabálysértés elkövetését – így intézkedési kötelezettségük jogalapja fennállt. A Testület – eddigi gyakorlatával összhangban – felhívja a figyelmet arra, hogy a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. IRM rendeletben a „bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése” fordulat nyilvánvalóan nem jelenti azt, hogy az adott bűncselekménynek, illetőleg szabálysértésnek valójában fenn is kell állnia, elegendő ugyanis szemrevételezéssel és a rendelkezésre álló vizsgáló eszközökkel az arra megalapozottan utaló körülmény észlelése. Ilyen körülmény volt jelen esetben a fényszóró színe, továbbá a jóváhagyási jel hiánya. **Erre figyelemmel a Testület azt állapította meg, hogy a rendőrök a jogszabályoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben.** Egyúttal a Testület megjegyzi, hogy ezen megállapítása nem jelent az ügyben érdemi állásfoglalást a szabálysértéssel kapcsolatosan.

Az Rtv. 44. §-a (1) bekezdés d) pontja értelmében továbbá a rendőr „a járművezetésre jogosító engedélyt (okmányt), a jármű üzemen tartására vonatkozó hatósági engedélyt (okmányt), a rakományhoz tartozó okmányokat, valamint a jármű hatósági jelzését - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - a helyszínen elveheti”.

Arra figyelemmel, hogy az Rtv. 44. §-a (1) bekezdés d) pontja felhívja az ilyen okmányok helyszíni elvételére vonatkozó külön jogszabályt [a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet], a Testületnek vizsgálnia kellett, hogy ez az intézkedés kellő megalapozottsággal történt-e.

A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 84. §-a (1) bekezdésének a) pontja előírja, hogy „a rendőr a forgalmi engedélyt, illetve az ideiglenes forgalomban tartási engedélyt a helyszínen elveszi, ha járművet a külön jogszabályban meghatározott engedély nélkül átalakították”. Az arányosság vizsgálata kapcsán a Testület megállapította, hogy az idézett jogszabályi rendelkezés a forgalmi engedély elvételét kötelező jelleggel szabályozza, a rendőr számára mérlegelési lehetőséget nem biztosít.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően, azok felhatalmazása szerint jártak el az intézkedő rendőrök, amikor az intézkedés alá vont gépjármű forgalmi engedélyét a helyszínen elvették, ezért eljárásukkal ilyen összefüggésben jogsértést nem valósítottak meg, a kérdéses intézkedés

nem minősül aránytalannak, és nem tekinthető a panaszos személye elleni hátrányos megkülönböztetésnek.

2) A Testület ezek után megvizsgálta, hogy az intézkedés során sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, továbbá hogy az intézkedő rendőr mennyiben tett eleget segítségnyújtási kötelezettségének.

A rendőri intézkedés módja, mozzanatai tekintetében az érintettek előadása szinte valamennyi lényeges ponton ellentmond egymásnak, azt ugyanakkor a rendőri verzió is alátámasztja, hogy a panaszossal a rendőrök nem foglalkoztak, annak ellenére, hogy észlelték felindult állapotát.

A panaszos sérelmezi, hogy semmilyen felvilágosítást nem kapott az intézkedő rendőröktől, kérdéseire nem válaszoltak, ezért az intézkedés egészéről, és a további eljárás menetéről semmilyen információval nem rendelkezett.

A rendőr elmondása szerint részletesen tájékoztatta a panaszos barátját – többek között – arról is, hogy milyen jogszabályok vonatkoznak az adott ügyre és az eljárás további menetéről is. A panaszost azért nem tájékoztatták panasztételi jogáról, mert a gépjármű vezetőjével szemben intézkedtek, aki a rendőri intézkedéssel szembeni panasszal kapcsolatban kérdést nem tett fel. A rendőr elmondása szerint ugyanakkor „ott volt egy hölgy az intézkedés alatt, aki sírva kiabált velük, de hogy miért, ezt nem lehetett megállapítani, ezért figyelmen kívül hagytuk”.

A Testület álláspontja szerint elfogadhatatlan az intézkedő rendőr érvelése, amely alapján figyelmen kívül hagyták a panaszos kérdéseit, arra hivatkozással, hogy vele szemben nem intézkedtek.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a Rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak, a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az Rtv. 24. § (1) és (3) bekezdései szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Az Rtv. 2. §-ában, és 24. §-ában foglalt segítségnyújtási kötelezettség alapján a rendőr részéről bárkivel szemben elvárható, így különösen az intézkedéssel egyébként szorosan érintett panaszossal szemben, hogy a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a tőle elvárható felvilágosítást, jelent esetben konkrétan az intézkedés céljáról, jogalapjáról, jogkövetkezményeiről, és az intézkedéssel szembeni panasz lehetőségéről teljes körűen tájékoztassa. A Testület továbbá felhívja a figyelmet, hogy magából a rendőri jelentésből sem derül ki egyértelműen, hogy milyen jogszabályi rendelkezés alapján járt el az intézkedő rendőr, amikor a panaszos tulajdonában álló gépjárművet vizsgálat alá vette.

A fentiekre tekintettel a Testület elfogadta a panaszos állítását arra vonatkozóan, hogy a rendőrök nem tájékoztatták, és a kérdéseit figyelmen kívül hagyták, csekély súlyban megsértve ezzel a panaszos jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való alapjogát.

3) A panaszos sérelmezi a rendőrök bántó feleleteit és hangnemét, továbbá hogy az intézkedést követően kinevette őket, amiért gyalog közlekedtek. A panaszos ezzel kívánta alátámasztani álláspontját, miszerint a rendőri fellépés a személye ellen irányult.

Az intézkedő rendőr szerint az intézkedés hangneme mindvégig a hivatalos nyelvezetet követte, a helyzethez mértén kulturáltan reagált a panaszos barátjának durva kijelentéseire. Elmondása szerint továbbá az intézkedés után sem panaszossal, sem a társával nem találkozott, ezért őket kinevetni sem tudta.

a) A rendőrök által használt hangnem és bánásmód kapcsán a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésének második fordulatra, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrök, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik ember emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

Az egymásnak ellenmondó kijelentések alapján a Testület nem tudta egyértelműen megítélni, hogy a rendőrök intézkedést megelőző és azt követő magatartása és hangneme megfelelt-e a vonatkozó előírásoknak, így alapjogsértést ebben a vonatkozásban nem tudott megállapítani.

b) A panaszos azon feltételezése kapcsán, miszerint az intézkedés a személye ellen irányult, az alábbiakra ívja fel a figyelmet. Az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti a rendőr kötelezettségét a részrehajlás-mentes intézkedésre. Az idézett rendelkezés szerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlásmentes intézkedés kötelezettsége magában foglalja, hogy a rendőri fellépés az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves). Ezen kötelezettség sérelmét alapozza meg, ha az eljáró rendőr az intézkedés kötelezettség lehetőségét kihasználva, azt az eljárás alá vont személlyel szembeni ellenszenve kifejezésére alkalmazza.

Figyelemmel a panaszos és a rendőrök elmondásában mutatkozó ellentmondásokra, illetve azok feloldhatatlanságára, a Testület alapjogsértést ebben a vonatkozásban sem tudott megállapítani.

IV.

A fentiek alapján a Testület a panaszos tájékoztatásának elmulasztása miatt megállapította a panaszosnak a jogorvoslathoz, és tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogainak sérelmét.

Budapest, 2010. augusztus 25.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes,
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület